

2016-06-14

REMISSPROMEMORIA

FI Dnr 15-15731

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till ändring av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder (fondföreskrifterna) till följd av regeringens lagförslag i prop. 2015/16:170.

Europaparlamentet och rådet antog den 23 juli 2014 direktiv 2014/91/EU om ändring av direktiv 2009/65/EG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) när det gäller förvaringsinstitutsfunktioner, ersättningspolicy och sanktioner. I propositionen föreslår regeringen hur de nya direktivbestämmelserna ska genomföras i svensk rätt.

De nya direktivbestämmelserna innehåller bland annat regler om fondbolagens ersättningssystem och ersättningspolicyer samt information om dessa. I propositionen föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela närmare föreskrifter om ersättningssystem och information om sådana som ska komplettera föreslagna lagbestämmelser. Finansinspektionens förslag bygger på att Finansinspektionen bemyndigas att meddela sådana föreskrifter.

Finansinspektionens förslag innebär att regler om fondbolags ersättningssystem och information om sådana system i informationsbroschyrer och årsberättelser införs i fondföreskrifterna. De nya direktivbestämmelserna innebär även förändringar vad gäller den information om förvaringsinstitutet som ska lämnas i informationsbroschyren för en värdepappersfond. Förslaget innehåller ändringar i samma föreskrifter även i den frågan.

Till följd av de föreslagna ändringarna i fondföreskrifterna bör fondbolag inte längre omfattas av Finansinspektionens föreskrifter (2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning samt Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2015:14) om ersättningspolicy i understödsföreningar, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar (de allmänna råden). Inte heller institut för utgivning av elektroniska pengar bör längre omfattas av de allmänna råden eftersom de omfattas av en ny lag som

inte innehåller regler om ersättningar eller riskhantering som kan motivera att dessa institut fortfarande ska omfattas av de allmänna råden.

Finansinspektionen föreslår därför ändringar även i dessa föreskrifter och allmänna råd. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2016. De ändringar som gäller innehållet i informationsbroschyren föreslås börja tillämpas den 1 januari 2017.

Innehåll

1	Utgångspunkter	4
1.1	Målet med regleringen	4
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	5
1.3	Regleringsalternativ	5
1.4	Rättsliga förutsättningar	6
1.5	Ärendets beredning	6
2	Motivering och överväganden	6
2.1	Ersättningssystem	6
2.1.1.	Allmänt	6
2.1.2.	Överväganden	
2.2.	Information om ersättningssystem, ersättningspolicy och förvaringsinstitut	
2.3.	Ikraftträdanderegler	
3	Förslagets konsekvenser	21
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	21
3.2	Konsekvenser för företagen	22
3.3	Konsekvenser för FI	23

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Europaparlamentet och rådet antog den 23 juli 2014 direktiv 2014/91/EU om ändring av direktiv 2009/65/EG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) när det gäller förvaringsinstitutfunktioner, ersättningspolicy och sanktioner. Det huvudsakliga syftet med direktivet är att öka investerarskyddet, harmonisera reglerna för förvaltningsbolag med de regler som gäller på andra delar av finansmarknadsområdet för ersättningspolicy och sanktioner samt att förtydliga förvaringsinstitutens ansvar och uppgifter och att minska de nationella skillnaderna.

I denna promemoria benämns direktiv 2009/65/EG Ucits-direktivet och direktiv 2014/91/EU ändringsdirektivet. Ändringsdirektivet brukar ibland benämnas Ucits 5.

Ändringarna som genom ändringsdirektivet görs i Ucits-direktivet innebär bland annat att det införs regler om ersättningar till anställda i fondbolag. Fondbolag ska upprätta och tillämpa en ersättningspolicy. Innehållet i en sådan policy och hur den ska tillämpas regleras detaljerat. Det ställs också krav på information om ersättningspolicyn i informationsbroschyren för en värdepappersfond samt krav på information om ersättningspolicy och ersättningsbelopp i årsberättelsen. Det har också införts nya krav på den information som ska finnas i informationsbroschyren om förvaringsinstitutet. Utöver vilket som är fondens förvaringsinstitut ska informationen bland annat innehålla en beskrivning av dess uppgifter, vidaredelegerade förvaringsfunktioner och de intressekonflikter som kan uppstå.

I prop. 2015/16:170 föreslår regeringen hur de nya direktivbestämmelserna ska genomföras i svensk rätt. Regeringens bedömning är att närmare föreskrifter om ersättningssystem och information om sådana samt om den information som ska lämnas om förvaringsinstitut i informationsbroschyren ska meddelas av Finansinspektionen.

Om de föreslagna lagändringarna antas kommer det att finnas ett behov av vissa ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder (fondföreskrifterna). De föreslagna föreskriftsändringarna syftar till att komplettera de nya lagbestämmelserna och att genomföra delar av de nya direktivbestämmelserna i svensk rätt.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

Ucits-direktivet reglerar fondbolag vars normala verksamhet består av förvaltning av en eller flera värdepappersfonder. Direktivet har huvudsakligen genomförts i svensk rätt genom lagen (2004:46) om värdepappersfonder (LVF). Som framgått ovan har Ucits-direktivet ändrats genom ändringsdirektivet. I det följande hänvisas till de nya eller ändrade bestämmelserna i Ucits-direktivet, i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

I Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning (ersättningsföreskrifterna) och Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2015:14) om ersättningspolicy i understödsföreningar, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar (de allmänna råden) finns regler om fondbolags ersättningssystem samt krav på att ha en dokumenterad ersättningspolicy. Motsvarande regler för förvaltare av alternativa investeringsfonder finns i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIFM-föreskrifterna).

När de nya och ändrade bestämmelserna i Ucits-direktivet ska genomföras i svensk rätt måste det ske genom bindande regler som omfattar alla fondbolag. Enligt regeringens förslag ska detta delvis ske genom lagändringar men Finansinspektionen förutsätts meddela föreskrifter som genomför vissa delar av de nya direktivbestämmelserna.

Reglerna om ersättningspolicyer och ersättningssystem i direktivet kompletteras med riktlinjer för en sund ersättningspolicy och dess tillämpning (Ucits-riktlinjerna)¹ utfärdade av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esmå). Finansinspektionen bedömer att dessa riktlinjer inte motiverar några föreskriftsändringar.

1.3 Regleringsalternativ

De föreskriftsändringar som Finansinspektionen föreslår är ett led i genomförandet av de nya och ändrade reglerna i Ucits-direktivet. Ändringarna är en förutsättning för att direktivets bestämmelser ska få genomslag i svensk rätt i den mån de inte regleras i lag. Ett korrekt införlivande måste ske genom bindande regler. På andra områden har ersättningssystem och ersättningspolicyer detaljreglerats genom Finansinspektionens föreskrifter. Av prop. 2015/16:170 s. 37 framgår att regeringen anser att samma lösning bör väljas på fondområdet. Finansinspektionen bedömer att det inte finns något godtagbart alternativ till att meddela bindande föreskrifter.

¹ Final report; Guidelines on sound remuneration policies under the UCITS Directive and AIFMD, 31 March 2016, ESMA/2016/411 (ingen svensk översättning ännu).

I fondföreskrifterna finns redan bestämmelser om vilken information som ska finnas i värdepappersfondens informationsbroschyr och årsberättelse. Därför bör de nya kraven införas i anslutning till befintliga regler.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Finansinspektionen har i dag bemyndigande att meddela föreskrifter om innehållet i informationsbroschyrer och årsberättelser (18 § 13 och 15 förordningen [2013:588] om värdepappersfonder). Med stöd av befintliga bemyndiganden kan Finansinspektionen meddela föreskrifter om vad informationsbroschyren ska innehålla om fondens förvaringsinstitut, enligt bilaga 1, modul A, punkt 2 i Ucits-direktivet. Under förutsättning att föreslagna lagändringar kommer till stånd kommer nuvarande bemyndiganden dessutom att omfatta fondbolags ersättningspolicier och ersättningsbelopp. Nuvarande bemyndigande i 18 § 10 förordningen om värdepappersfonder kommer under samma förutsättning att omfatta vad ett fondbolag ska iaktta för att uppfylla kravet på att ha ett ersättningssystem som främjar en sund och effektiv riskhantering.

Finansinspektionens bemyndigande att föreskriva om vilka uppgifter som ska ingå i informationsbroschyren för en alternativ investeringsfond finns i 5 § 6 förordningen (2013:587) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionens förslag är baserat på de förslag till lagändringar som presenteras i prop. 2015/16:170.

De lagändringar som riksdagen kan komma att anta kan avvika från förslagen i propositionen. Finansinspektionen kommer att noga följa det fortsatta lagstiftningsarbetet för att säkerställa att föreskriftsändringarna stämmer överens med kommande lagändringar.

Finansinspektionen har bedömt att det inte behövs någon extern referensgrupp vid framtagandet av förslaget eftersom utrymmet för överväganden är begränsat mot bakgrund av att ändringsdirektivet ställer detaljerade krav samt att, i princip, likalydande regler finns på närliggande områden såsom i AIFM-föreskrifterna.

2 Motivering och överväganden

Nedan redogörs för Finansinspektionens motivering och ställningstaganden i fråga om förslagen till ändrade föreskrifter och nya allmänna råd.

2.1 Ersättningssystem

2.1.1 Utgångspunkter

Enligt den nya artikeln 14a i Ucits-direktivet ska ett fondbolag upprätta en ersättningspolicy samt tillämpa denna på ett sätt som är förenligt med och främjar en sund och effektiv riskhantering. Policyn ska inte uppmuntra till risktagande som strider mot riskprofilen eller fondbestämmelserna för de fonder som det förvaltar. Den ska inte heller hindra bolaget från att uppfylla sin skyldighet att agera i fondandelsägarnas intressen. Ersättningspolicyn ska inbegripa fasta och rörliga delar av löner och diskretionära pensionsförmåner. Ersättningspolicyn och tillämpningen av den ska gälla för de kategorier av anställda som i tjänsten utövar ett väsentligt inflytande på riskprofilen för fondbolaget eller de fonder som bolaget förvaltar. Här ingår den verkställande ledningen, risktagare och kontrollfunktioner samt anställda med en total ersättning som är så hög att de hamnar i samma ersättningsklass som den verkställande ledningen och risktagare.

I den nya artikeln 14b i Ucits-direktivet finns detaljerade regler om de principer som fondbolaget ska följa när det upprättar sin ersättningspolicy och när det tillämpar den.

I prop. 2015/16:170 föreslår regeringen en ny bestämmelse i LVF (2 kap. 17 c §), där det anges att ett fondbolag ska ha ett ersättningssystem som främjar en sund och effektiv riskhantering. Inom ramen för ersättningssystemet ska fondbolaget upprätta och tillämpa en ersättningspolicy. Regeringen bedömer att Finansinspektionen bör bemyndigas att meddela föreskrifter om de åtgärder som berörda företag behöver vidta.

Tillämpningen av direktivbestämmelserna preciseras genom riktlinjer från Esma. Ucits-riktlinjerna kommer att gälla som allmänna råd i Sverige när de har översatts till svenska och de ger vägledning vid tolkningen av ändringsdirektivets regler om ersättningssystem och ersättningspolicy. Finansinspektionen bedömer att riktlinjerna inte behöver göras bindande genom föreskrifter.

De nu aktuella direktivbestämmelserna om ersättningssystem motsvarar i allt väsentligt bestämmelserna om ersättningssystem i bilaga II till AIFM-direktivet². Finansinspektionen bedömer att reglerna om ersättningssystem för fondbolag bör införas i fondföreskrifterna i ett nytt kapitel (8 a kap.) och som utgångspunkt utformas med AIFM-föreskrifterna som förebild när det är möjligt. Finansinspektionen konstaterar att de europeiska regelverken är

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010.

utformade på ett likartat sätt. Till detta kommer att flera bolag driver verksamhet i Sverige enligt båda regelverken. Likalydande föreskrifter underlättar tillämpningen för dessa bolag. De föreslagna ändringarna i fondföreskrifterna överensstämmer i delar med AIFM-föreskrifterna, såväl i fråga om innehåll och struktur som språkligt. Avvikelser förekommer dock på grund av att fondbolag och värdepappersfonder samt AIF-förvaltare och alternativa investeringsfonder skiljer sig åt, eller av andra skäl som redogörs för i anslutning till Finansinspektionens förslag nedan.

2.1.2 Regler om ersättningssystem tas in i fondföreskrifterna

Finansinspektionen föreslår att regler om fondbolags ersättningssystem införs i ett nytt kapitel (8 a kap.) i fondföreskrifterna. Finansinspektionen föreslår också att fondbolagen inte längre ska omfattas av varken ersättningsföreskrifterna eller de allmänna råden. Inte heller institut för utgivning av elektroniska pengar ska längre omfattas av de allmänna råden.

Vid genomförandet av AIFM-direktivet bedömde Finansinspektionen att föreskrifter om ersättningssystem skulle tas in i AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen gör motsvarande bedömning när det gäller reglerna om fondbolagens ersättningssystem. Sådana regler bör tas in i fondföreskrifterna.

I dag omfattas fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning av ersättningsföreskrifterna. Eftersom reglerna i Ucits-direktivet ska tillämpas även på sådana fondbolag bör dessa inte längre omfattas av ersättningsföreskrifterna. Risken finns annars att dubbelreglering leder till motstridiga bestämmelser.

Som tidigare framgått bedömer Finansinspektionen att fondbolagen inte heller bör omfattas av de allmänna råden framöver. Anledningen är att allmänna råd inte är tillräckliga för att i svensk rätt genomföra de regler om ersättningssystem som finns i ändringsdirektivet. När bestämmelserna om ersättningssystem och ersättningspolicy förs in i fondföreskrifterna behöver de allmänna råden inte längre omfatta fondbolag.

När ändringar görs i allmänna råd ges dessa ut på nytt. I samband med den översyn som nu har skett har vissa språkliga och redaktionella ändringar gjorts som inte innebär någon ändring i sak. I 1 kap. har en ny rubrik tillkommit för att markera att förhållandet till annan lagstiftning inte hör hemma under rubriken definitioner. En hänvisning till en upphävd lag har också ersatts med en ny hänvisning. Dessutom har Finansinspektionen uppmärksammat att inte heller institut för utgivning av elektroniska pengar bör omfattas av råden. Med ”institut för utgivning av elektroniska pengar” avses i de allmänna råden institut enligt lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar. Den lagen upphävdes den 1 juli 2011, i och med att lagen (2011:755) om elektroniska pengar trädde i kraft. I den nya lagen finns inget stöd för att instituten för elektroniska pengar ska omfattas av de allmänna råden.

2.1.3 Definitionskatalogen (1 kap. 9 § fondföreskrifterna)

Med anledning av att regler om fondbolags ersättningssystem införs i fondföreskrifterna behöver definitionskatalogen i 1 kap. 9 § samma föreskrifter kompletteras. Enligt förslaget ska nio nya begrepp föras in i katalogen (andra stycket 5, 6, 8, 9, 14, 27, 28, 30 och 33). Vissa språkliga och redaktionella ändringar har samtidigt gjorts i bestämmelsen utan att någon ändring i sak är avsedd. De nya definitionerna har sin motsvarighet i AIFM-föreskrifterna.

2.1.4 Annan lagstiftning

Av skälen till ändringsdirektivet framgår att reglerna om ersättning inte ska påverka det fulla utövandet av grundläggande rättigheter som är garanterade i fördragen, häribland arbetsmarknadens parter rätt att ingå och tillämpa kollektivavtal i enlighet med nationell lagstiftning och praxis (skäl 10). I prop. 2015/16:170 uttalas att hänsyn måste tas till detta i föreskrifterna om ersättningssystem och ersättningspolicy samt att reglerna måste utformas med hänsyn till bland annat kollektivavtalsrätten och svensk praxis på arbetsmarknaden.

I 9 kap. 2 § AIFM-föreskrifterna anges hur reglerna om ersättningssystem och ersättningspolicy förhåller sig till tillämplig avtals- och arbetsrätt. Finansinspektionen bedömer att detsamma bör gälla för fondbolag och föreslår därför att en motsvarande bestämmelse förs in i det nya kapitlet i fondföreskrifterna.

2.1.5 Ersättningspolicy

I nya artikel 14a i Ucits-direktivet finns detaljerade bestämmelser om att fondbolagen ska upprätta och tillämpa en ersättningspolicy som är förenlig med och främjar en sund och effektiv riskhantering. Bestämmelsen innehåller vissa grundläggande krav på policyn och tillämpningen av den. Bland annat ska policyn och tillämpningen av den inte strida mot riskprofilen, fondbestämmelserna eller bolagsordningen för de fondföretag som förvaltningsbolaget förvaltar. Ersättningspolicyn ska gälla för bolagets särskilt reglerade personal och ska inbegripa fast och rörlig ersättning, inklusive diskretionära pensionsförmåner.

De inledande bestämmelserna i föreslagna 8 a kap. 3 och 4 §§ om ett fondbolags ersättningssystem innehåller de grundläggande kraven på riskanpassning av ett fondbolags ersättningspolicy. Kraven konkretiseras genom de mer specifika bestämmelserna om riskanpassning och tillämpning av ett fondbolags ersättningspolicy i de efterföljande bestämmelserna i kapitlet.

I nya artikel 14b.1 i Ucits-direktivet anges att fondbolagen, när de utformar och tillämpar sin ersättningspolicy, ska iaktta principerna uppräknade i 14b.1.a–14b.1.r på ett sätt och i den utsträckning som är lämpligt med hänsyn till deras storlek och interna organisation samt verksamhetes art, omfattning och

komplexitet. Detta innebär att fondbolagen ska, när de tillämpar de bestämmelser i 8 a kap. fondföreskrifterna som rör utformning och tillämpning av ersättningspolicyn, alltid göra en proportionalitetsbedömning utifrån angivna kriterier.

I 9 kap. 3 och 4 §§ AIFM-föreskrifterna finns motsvarande bestämmelser avseende ersättningspolicy. Finansinspektionen har gjort bedömningen att bestämmelserna rörande de grundläggande kraven på ersättningspolicyn och dess tillämpning bör föras in på motsvarande vis i det nya kapitlet i fondföreskrifterna.

Till skillnad från AIFM-direktivet innehåller nya artikeln 14a.2 i Ucits-direktivet en precisering av att ersättningspolicyn ska inbegripa fasta och rörliga delar av löner och diskretionära pensionsförmåner. En bestämmelse med denna innebörd bör därför tas in i det nya kapitlet i fondföreskrifterna. Finansinspektionen anser dock att det blir tydligare om samma begrepp används i kapitlet om ersättningsystem, varför myndigheten använder begreppet "ersättning" i stället för "lön". Begreppet omfattar då även diskretionära pensionsförmåner. Finansinspektionen anser inte att innebörden av vilka ersättningar som ersättningspolicyn ska omfatta förändras genom detta.

Artikel 14a.1 i Ucits-direktivet innehåller en skrivning om att ersättningspolicyn och tillämpningen av denna inte får hindra fondbolaget från att uppfylla sin skyldighet att agera i fondandelsägarnas gemensamma intresse. Den skrivningen finns inte med i AIFM-direktivet. Skrivningen föreslås införas i 8 a kap. 4 § fondföreskrifterna.

I föreslagna 8 a kap. 4 § införs ett krav på att fondbolag, när det tar fram en ersättningspolicy, ska se till att policyn stämmer överens med affärsstrategi, mål, värderingar och intressen för fondbolaget och de förvaltade värdepappersfonderna och fondandelsägarna i värdepappersfonderna. När ett fondbolag förvaltar en värdepappersfond ska det alltid handla uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse (4 kap. 2 § LVF). Ersättningspolicyn och tillämpningen av denna ska inte hindra fondbolaget från att uppfylla sin skyldighet att agera i fondandelsägarnas gemensamma intresse, vilket framgår av stycket ovan. När fondbolagen bedömer om ersättningspolicyn stämmer överens med fondandelsägarnas affärsstrategi, mål, värderingar och intressen ska de därför se till att ersättningspolicyn inte medför att omotiverat höga avgifter tas ut ur värdepappersfonden eller att den uppmuntrar ett osunt risktagande vid förvaltningen av värdepappersfonden. Fondandelsägarnas affärsstrategi, mål, värderingar och intressen sammanfaller i övrigt till stor del med den berörda värdepappersfondens.

De föreslagna bestämmelserna i 8 a kap. 3 och 4 §§ fondföreskrifterna har en något annan disposition än motsvarande paragrafer i AIFM-föreskrifterna. Skillnaderna, förutom de som redogörs för ovan, är endast språkliga och redaktionella. Några skillnader i sak är inte avsedda.

2.1.5.1 Tillämpning av ersättningspolicyn

Artikel 14 a.1 i Ucits-direktivet skiljer sig från motsvarande bestämmelse i AIFM-direktivet genom att det i det förra direktivet anges att fondbolagen ska upprätthålla och tillämpa en ersättningspolicy *och en praxis* som är förenlig med och främjar en sund och effektiv riskhantering. Ordet *praxis* är, i den svenska översättningen av ändringsdirektivet, översatt från engelskans ”practices”. Finansinspektionen har valt att i stället översätta detta med ”tillämpning” i de föreslagna föreskrifterna. Det beskriver på ett tydligare sätt syftet med skillnaden och är lämpligare i förhållande till de formuleringar som tagits in från AIFM-föreskrifterna.

2.1.5.2 Fondandelsägare

I ändringsdirektivet används genomgående begreppet ”investerarna”. I fondföreskrifterna använder Finansinspektionen i stället begreppet ”fondandelsägarna” när det endast gäller de befintliga fondandelsägarna. Begreppet ”investerarna” används när det gäller både befintliga och presumtiva fondandelsägare. Detta för att tydliggöra vilka som avses och underlätta tillämpningen av bestämmelserna.

2.1.5.3 Särskilt reglerad personal

Ett fondbolag ska analysera vilka risker som är förenade med fondbolagets ersättningspolicy och ersättningssystem. Fondbolaget ska på grundval av analysen identifiera särskilt reglerad personal. Anställda som tillhör någon av de personalkategorier som anges i 1 kap. 9 § andra stycket 30 1–4 ingår i fondbolagets särskilt reglerade personal, om fondbolaget inte kan motivera att en anställd i en sådan kategori inte väsentligen kan påverka fondbolagets eller de förvaltade värdepappersfondernas riskprofil (jfr föreslagna 8 a kap. 5 § fondföreskrifterna). Anställda i den verkställande ledningen ingår alltid i ett fondbolags särskilt reglerade personal.

2.1.6 Pensionspolicy

Av nya artikel 14b.1.p i Ucits-direktivet framgår att ett fondbolags pensionspolicy ska vara förenlig med fondbolagets och de förvaltade värdepappersfondernas affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen. Pensionspolicyn är en del av ersättningspolicyn.

Motsvarande regler finns i AIFM-direktivets bilaga II. De bestämmelserna har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 6 och 7 §§ AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen föreslår att bestämmelserna i Ucits-direktivet genomförs på i huvudsak motsvarande sätt i fondföreskrifterna genom 8 a kap. 6 och 7 §§. En skillnad är dock att det i föreslagna 8 a kap. 6 § fondföreskrifterna endast står ”överlåts” då det rör andelar eller instrument som är av sådan karaktär att de överlåts och inte betalas ut till den anställde. Någon skillnad i sak mellan

bestämmelserna i AIFM-föreskrifterna och de föreslagna fondföreskrifterna är inte avsedd.

2.1.7 Rörlig ersättning

I nya artikel 14b.1.i, 14b.1.k och 14b.1.q i Ucits-direktivet finns regler om garanterad rörlig ersättning, ersättning i samband med att en anställning upphör och risksäkringsstrategier. Motsvarande regler finns i AIFM-direktivets bilaga II. Bestämmelserna i AIFM-direktivet har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 8–10 §§ AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen föreslår att bestämmelserna i Ucits-direktivet genomförs på motsvarande sätt i fondföreskrifterna genom 8 a kap. 8–10 §§. Den språkliga utformningen skiljer sig i viss mån åt mellan 8 a kap. 10 § fondföreskrifterna och motsvarande bestämmelse i AIFM-föreskrifterna. Någon skillnad i sak är inte avsedd.

I artikel 14 b.1.r i Ucits-direktivet anges att rörlig ersättning inte ska betalas genom instrument eller metoder som gör det lättare att kringgå kraven i direktivet. Samma skrivning finns i AIFM-direktivets bilaga II. Någon särskild bestämmelse om detta togs inte in i AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen bedömer att någon sådan bestämmelse inte heller behöver tas in i fondföreskrifterna eftersom ett sådant agerande, i syfte att kringgå reglerna, skulle strida mot reglerna om sund fondverksamhet i föreslagna 2 kap. 17 f § LVF (nuvarande 2 kap. 17 c § LVF).

2.1.8 Styrning

I nya artikel 14b.1.c och 14b.1.f i Ucits-direktivet finns regler om styrning och kontroll. Motsvarande bestämmelser finns i AIFM-direktivets bilaga II. Vissa skillnader förekommer dock mellan AIFM-direktivet och Ucits-direktivet. Bestämmelserna i AIFM-direktivet har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 11–13 §§ AIFM-föreskrifterna. När AIFM-direktivet genomfördes bedömde Finansinspektionen att det fanns fördelar med att olika regelverk på samma område hade en likartad utformning. Finansinspektionen valde att utforma vissa bestämmelser på ett sätt som låg nära lydelsen i ersättningsföreskrifterna, där det bedömdes lämpligt, och i överensstämmelse med direktiv och riktlinjer. Finansinspektionen gör samma bedömning nu och föreslår därför att liknande bestämmelser i fondföreskrifterna införs genom 8 a kap. 11–13 §§.

I 8 a kap. 11 § föreslås ett tillägg om att uppföljning av ersättningspolicyn ska ske minst årligen. I 13 § anges att en styrelseledamot som bereder styrelsens beslut enligt föregående paragrafer ska ha tillräcklig kunskap om och erfarenhet av frågor om ersättning, riskhantering och kontrollfunktioner samt inte ingå i den verkställande ledningen. Finansinspektionen bedömer att en sådan utformning överensstämmer med kraven i 14b.1.c i Ucits-direktivet. Dessutom anges i andra stycket att det vid beredningen av styrelsens beslut ska tas hänsyn till samma intressen som när en ersättningskommitté bereder beslut, se nästa avsnitt. Finansinspektionen anser att det är rimligt att sådan hänsyn tas även i fondbolag som inte anses vara betydande och därför inte har en ersättningskommitté.

Finansinspektionen föreslår inte att en bestämmelse motsvarande 9 kap. 13 § AIFM-föreskrifterna, om att beslut om ersättning till bolagets ledning fattas av bolagsstämman eller motsvarande högsta beslutande organ, ska införas i fondföreskrifterna. Detta dels då det i fondbolag inte finns något annat högsta beslutande organ än bolagsstämman, dels då detta redan regleras i 8 kap. 23 a § aktiebolagslagen (2005:551).

2.1.8.1 Ersättningskommitté

Ett fondbolag som är betydande med hänsyn till sin storlek, storleken på de värdepappersfonder som förvaltas, sin interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet, ska, enligt nya artikel 14.b.4 i Ucits-direktivet, inrätta en ersättningskommitté. Den ska inrättas på ett sätt som gör det möjligt för den att göra en oberoende bedömning av fondbolagets ersättningspolicy och tillämpningen av den. Ersättningskommittén ska bereda sådana styrelsebeslut om ersättning och åtgärder som avses i 8 a kap. 12 § de föreslagna fondföreskrifterna.

Det är inte möjligt att föreskriva i detalj hur ersättningskommittén ska bedöma ersättningspolicyn och ersättningsystemen. Det bör dock ske enligt Ucits-riktlinjerna och i vart fall innebära att fondbolagets kontrollfunktioner involveras.

När det gäller förvaltare av alternativa investeringsfonder finns bestämmelser om ersättningskommitté i AIFM-direktivets bilaga II. De bestämmelserna har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 14 och 15 §§ AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen föreslår att Ucits-direktivets bestämmelser om ersättningskommitté genomförs i fondföreskrifterna på ett likartat sätt, så långt det är möjligt. Bestämmelserna föreslås tas in i 8 a kap. 14 och 15 § fondföreskrifterna. De skillnader som förekommer mellan de båda föreskrifterna i detta avseende beror dels på att det har gjorts förtydliganden i fondföreskrifterna, dels på att de båda direktiven skiljer sig åt.

I föreslagna 8 a kap. 14 § första stycket fondföreskrifterna anges att ett betydande fondbolag ska ha en ersättningskommitté. När ett fondbolag ska bedöma om det är betydande eller inte finns vägledning i andra stycket samma paragraf och i Ucits-riktlinjerna. I 8 a kap. 14 § tredje stycket anges att ersättningskommittén ska ha tillräcklig kunskap om och erfarenhet av frågor om ersättning, riskhantering och kontrollfunktioner. Motsvarande regler finns i AIFM-föreskrifterna men med den skillnaden att det i fondföreskrifterna har förtydligats att det inte är var och en av medlemmarna i ersättningskommittén som måste ha denna kunskap utan att det rör sig om ett krav på samlad kompetens. Enligt Ucits-riktlinjerna ska ett lämpligt antal av medlemmarna i ersättningskommittén ha kunskap om och erfarenhet av frågor om riskhantering och kontroll. Bestämmelserna om ersättningskommitténs sammansättning skulle kunna innebära att ytterligare styrelseledamöter i vissa fall måste tillsättas för att ersättningskommitténs sammansättning ska uppfylla de

krav som ställs i fondföreskrifterna. I de flesta fall kommer emellertid ett sådant fondbolag inte anses vara betydande, enligt den proportionalitetsbedömning som ska göras, och behöver därmed inte heller ha en ersättningskommitté. I AIFM-föreskrifterna anges inte heller att ersättningskommittén ska ha kunskap om och erfarenhet av ersättningsfrågor. Då det kravet ställs på styrelseledamöter som bereder beslut om ersättningspolicyn anser Finansinspektionen att det uttryckligen bör anges att sådan kompetens ska finnas även i ersättningskommittén.

Enligt föreslagna 8 a kap. 14 § fjärde stycket ska arbetstagarledamöter ingå i ersättningskommittén om sådana ingår i styrelsen. Detta är en skillnad i förhållande till AIFM-föreskrifterna som beror på att det i AIFM-direktivet inte finns något krav på att arbetstagarledamöter, under vissa förutsättningar, ska ingå i ersättningskommittén.

Av föreslagna 8 a kap. 15 § andra meningen fondföreskrifterna framgår att när beslut bereds ska ersättningskommittén ta hänsyn till de långsiktiga intressen som gäller för fondandelsägare och övriga intressenter samt till allmänhetens intresse. I detta ligger att ersättningskommittén, när den bereder beslut om ersättning, ska beakta att fondbolaget ska driva sin verksamhet på ett hederligt, rättvist och professionellt sätt och även i övrigt så att allmänhetens förtroende för fondmarknaden upprätthålls (jfr nuvarande 2 kap. 17 c § LVF). När ersättningskommittén gör denna bedömning kan vägledning hämtas av uppföranderegler i LVF, fondföreskrifterna och skäl 5 till ändringsdirektivet. Bestämmelsen saknar motsvarighet i AIFM-föreskrifterna, vilket beror på skillnader mellan de båda bakomliggande direktiven.

2.1.9 Kontroll

I nya artikel 14b.1.d och 14.b.1.e i Ucits-direktivet finns regler om uppföljning och kontroll samt ersättning till anställda i kontrollfunktioner. Motsvarande regler finns i AIFM-direktivets bilaga II. Bestämmelserna i AIFM-direktivet har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 16–18 §§ AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen föreslår att motsvarande bestämmelser förs in i fondföreskrifterna genom 8 a kap. 16 och 17 §. Vägledning om kontrollfunktionernas deltagande i ersättningskommitténs arbete finns i Ucits-riktlinjerna.

Rörlig ersättning till anställda i kontrollfunktioner ska i förekommande fall bestämmas utifrån mål som är oberoende av resultatet i de affärsområden de kontrollerar. Ett av skälen till detta är att ersättningen inte ska äventyra deras oberoende och skapa intressekonflikter i deras roll som rådgivare till ersättningskommittén eller styrelsen. Om anställda i kontrollfunktioner får resultatbaserad rörlig ersättning, är det enligt Finansinspektionen en förutsättning att ersättningen baseras på fondbolagets, eller ännu hellre koncernens eller den finansiella företagsgruppens, resultat. Eftersom all resultatbaserad ersättning till kontrollfunktioner per definition innebär intressekonflikter bör dessa också uppmärksammas och hanteras.

2.1.10 Balans mellan fast och rörlig ersättning

I nya artikel 14b.1.j i Ucits-direktivet finns regler om att ett fondbolag ska ha en balans mellan fast och rörlig ersättning. Motsvarande regler finns i AIFM-direktivets bilaga II. Bestämmelserna i AIFM-direktivet har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 19 § AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen föreslår att motsvarande bestämmelser förs in i fondföreskrifterna genom 8 a kap. 18 §.

I 8 a kap. 18 § andra stycket föreskrivs att ett fondbolag i sin ersättningspolicy ska ange hur stora de rörliga delarna högst kan bli i förhållande till de fasta delarna för särskilt reglerad personal. Motsvarande bestämmelser finns i AIFM-föreskrifterna. I Ucits-riktlinjerna (punkt 36) finns vägledning om hur detta ska tolkas.

2.1.11 Resultatbedömning och riskjustering

I nya artikel 14b.1.g, 14b.1.h och 14b.1.i i Ucits-direktivet finns regler om resultatbedömning och riskjustering. Motsvarande regler finns i AIFM-direktivets bilaga II. Bestämmelserna i AIFM-direktivet har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 20–22 §§ AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen föreslår att motsvarande bestämmelser förs in i fondföreskrifterna genom 8 a kap. 19–21 §§. De skillnader som förekommer mellan de båda föreskrifterna beror dels på att förtydliganden har gjorts i fondföreskrifterna, dels på skillnaderna mellan alternativa investeringsfonder och värdepappersfonder.

Enligt Ucits-riktlinjerna (punkt 170) ska ett fondbolag informera särskilt reglerad personal om vilka kriterier som styr deras ersättning och hur deras resultat bedöms.

2.1.12 Uppskjutande av rörlig ersättning

I nya artikel 14b.1.n i Ucits-direktivet finns bestämmelser om uppskjutande av rörlig ersättning. Motsvarande regler finns i AIFM-direktivets bilaga II. Bestämmelserna i AIFM-direktivet har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 24 § AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen föreslår att motsvarande bestämmelser förs in i fondföreskrifterna genom 8 a kap. 22 §.

Bestämmelserna om uppskjutande av rörlig ersättning innebär bland annat att ett fondbolag ska se till att minst 40 procent av den rörliga ersättningen till särskilt reglerad personal skjuts upp under en lämplig tidsperiod – minst 3 år – innan den betalas ut eller äganderätten går över på den anställde.

Uppskjutna utbetalningsperioder är avgörande för att åstadkomma det långsiktiga riskperspektiv hos anställda som regleringen syftar till. Avsikten med en uppskjuten utbetalningsperiod är att möjliggöra för fondbolaget att

riskjustera ersättningen i efterhand under ett antal år efter att ersättningen fastställts.

När ett fondbolag beslutar om hur stor del av den rörliga ersättningen som ska skjutas upp och hur länge, ska det ta hänsyn till den innehavsperiod som rekommenderas investerare i den berörda värdepappersfonden. Med innehavsperiod avses innehavsperioden som ska anges i faktabladet, enligt faktabladsförordningen³. Den föreslagna bestämmelsen skiljer sig från motsvarande bestämmelse i AIFM-föreskrifterna när det gäller vilka faktorer som AIF-förvaltare ska ta hänsyn till när de beslutar i dessa frågor. Det beror på de skillnader som finns mellan värdepappersfonder och alternativa investeringsfonder.

För särskilt reglerad personal med en rörlig ersättning som uppgår till ett särskilt högt belopp gäller att minst 60 procent av den rörliga ersättningen ska skjutas upp. Vad som utgör ett särskilt högt belopp varierar mellan fondbolag utifrån storleken på deras rörliga ersättningar. Det innebär att vad som ska anses vara ett särskilt högt belopp beror på storleken på övriga rörliga ersättningar i fondbolaget. Det som anses som ett särskilt högt belopp i ett bolag behöver inte vara det i ett annat bolag med generellt sett högre ersättningsnivåer.

Ett fondbolag får betala ut uppskjuten ersättning en gång om året, jämnt fördelad över den tid som ersättningen skjuts upp (pro rata). Utbetalning pro rata innebär att en ersättning som t.ex. skjuts upp i tre år kan betalas ut proportionellt med en tredjedel vart och ett av de tre åren med början ett år efter det att den rörliga ersättningen beslutats. Givetvis ska den rörliga ersättningen, om nödvändigt, riskjusteras innan den betalas ut eller äganderätten till instrumenten övergår till den anställde.

2.1.12.1 Proportionalitet

Ett fondbolag ska utforma och tillämpa sin ersättningspolicy på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till dess storlek och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

I ersättningsföreskrifterna infördes en beloppsgräns som innebär att reglerna om uppskjutande av rörlig ersättning måste tillämpas på särskilt reglerad personal som har en rörlig ersättning på minst 100 000 kronor under ett år. Rörlig ersättning som understiger 100 000 kronor är alltså undantagen från bestämmelserna om uppskjutande. Enligt beslutspromemorian⁴ till ersättningsföreskrifterna infördes denna beloppsgräns för att underlätta en enhetlig och ändamålsenlig tillämpning av bestämmelserna om uppskjutande

³ Kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats.

⁴ Beslutspromemoria, s. 13 (FI dnr 10-9254). Finns tillgänglig på www.fi.se.

av rörlig ersättning samt av proportionalitetsbedömningen. Beloppsgränsen har också tagits med i AIFM-föreskrifterna.

I ändringsdirektivets regler om ersättningssystem finns, liksom i AIFM-direktivet, en proportionalitetsprincip. Det finns dock inget uttryckligt stöd i ändringsdirektivet för att helt göra undantag från bestämmelserna om ersättningssystem och ersättningspolicy. AIFM-riktlinjerna⁵ anger emellertid att det finns en möjlighet för AIF-förvaltarna att göra undantag, från till exempel reglerna om uppskjutande, under vissa förutsättningar och med hänsyn tagen till proportionalitetsprincipen.

Esma och Europeiska kommissionen har diskuterat om förvaltningsbolag ska ha möjlighet att göra undantag från vissa av ersättningsreglerna på samma sätt som förvaltare av alternativa investeringsfonder har, enligt AIFM-riktlinjerna. Eftersom det i ändringsdirektivet inte ges möjlighet till undantag från de nu aktuella reglerna och mot bakgrund av den nämnda diskussionen, anser Finansinspektionen att det inte finns stöd för att införa en regel i fondföreskrifterna som lämnar utrymme för ett fondbolag att undantas från reglerna om uppskjutande av utbetalning av rörlig ersättning. En bestämmelse lik den i AIFM-föreskrifterna, om att rörlig ersättning som understiger 100 000 kronor är undantagen från bestämmelserna om uppskjutande, föreslås därför inte i fondföreskrifterna.

2.1.12.2 Andelar i värdepappersfonden och andra instrument

Av artikel 14b.1.m första stycket i Ucits-direktivet framgår att en betydande andel som uppgår till minst 50 procent av den rörliga ersättningen ska bestå av andelar eller aktier i värdepappersfonden, eller av instrument som uppnår motsvarande intressegemenskap som andelar i den berörda värdepappersfonden. Bestämmelsen om uppskjutande är endast tillämplig om fondbolagets förvaltning av värdepappersfonder står för minst 50 procent av den *totala portfölj* som förvaltas av fondbolaget. Med *total portfölj som förvaltas av fondbolaget* avses, enligt Ucits-riktlinjerna (punkt 149), det totala värdet av alla kollektivt och individuellt förvaltade portföljer under fondbolagets tillstånd enligt LVF och tillstånd enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (LAIF) om sådant finns.

Med instrument som uppnår motsvarande intressegemenskap avses, i denna paragraf och i definitionen i 1 kap. 9 § fondföreskrifterna, instrument som sätter innehavaren i en ägarlik position och förenar dennes, fondbolagets, värdepappersfondens och investerarnas intressen.

Motsvarande bestämmelse finns i AIFM-direktivets bilaga II och har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 25 § AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen föreslår att motsvarande bestämmelser förs in i fondföreskrifterna genom 8 a kap. 23 §. Bestämmelsen i fondföreskrifterna skiljer

⁵ Esmas riktlinjer 2013/232 av den 7 mars 2013 om en sund ersättningspolicy enligt AIFM-direktivet.

sig i vissa avseenden från bestämmelsen i AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen har valt att inte ta med ordet ”aktier” då det endast är möjligt att teckna andelar i svenska värdepappersfonder.

Finansinspektionen har också ansett att en svensk värdepappersfonds rättsliga struktur eller fondbestämmelser möjliggör att andelar i fonden utgör sådan rörlig ersättning som anges i bestämmelsen. Därför har den skrivningen, som finns i artikel 14b.1.m. första stycket i Ucits-direktivet, inte tagits med i fondföreskrifterna.

Av de föreslagna föreskrifterna framgår att det ska vara fråga om andelar i den berörda värdepappersfonden eller instrument som är knutna till den berörda värdepappersfonden. Detta innebär, såvitt gäller den del av den rörliga ersättningen som omfattas av denna bestämmelse, att ett fondbolag som förvaltar två värdepappersfonder endast får ge en anställd ersättning i form av andelar i båda dessa fonder om den anställdes arbetsuppgifter utförs för båda dessa fonders räkning. Om den anställda endast utför arbete kopplat till den ena värdepappersfonden kommer endast andelar i den fonden att vara tillåtna att användas som ersättning. Det kan antas vara vanligt att en anställd utför arbetsuppgifter kopplade till flera olika värdepappersfonder, och i dessa fall bör en proportionell fördelning göras av ersättning i form av andelar eller andra instrument i de olika värdepappersfonderna.

När det gäller rörlig ersättning till anställda i kontrollfunktioner hänvisas till vad som anges i avsnitt 2.1.9.

Syftet med bestämmelsen är att koppla de anställdas intressen till framför allt fondandelsägarnas intressen av att skapa långsiktiga värden i värdepappersfonden. Dessa långsiktiga värden ska återspeglas i instrumentens värde.

2.1.12.3 Förfogandeförbud

I artikel 14b.1.m andra stycket i Ucits-direktivet finns en bestämmelse om kvarhållandepolicy. Motsvarande bestämmelse finns i AIFM-direktivets bilaga II och har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 26 § AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen föreslår att motsvarande bestämmelser förs in i fondföreskrifterna genom 8 a kap. 24 §.

De instrument som ingår i den delen av den rörliga ersättningen som avses i föreslagna 24 § ska omfattas av restriktioner som innebär att den anställda inte får förfoga över instrumenten under en tid efter att äganderätten har övergått. I och med att den anställda inte får förfoga över instrumenten får denne inte sälja eller på annat sätt överlåta eller pantsätta instrumenten. På så sätt skapas förutsättningar för att uppnå ett långsiktigt ersättningssystem. En kortare tidsperiod än ett år kan inte anses vara förenligt med fondbolagets långsiktiga intressen. En längre tidsperiod än ett år kan vara motiverad om risker förknippade med den anställdes prestation kan leda till att förluster uppkommer vid en senare tidpunkt.

2.1.13 Justering av rörlig ersättning

I artikel 14b.1.o i Ucits-direktivet finns bestämmelser som anger att fondbolaget får betala ut rörlig ersättning endast om det är försvarbart med hänsyn till fondbolagets finansiella situation och kan motiveras med hänsyn till den berörda värdepappersfonden, affärsenhetens och den anställdes resultat. Motsvarande regel finns i AIFM-direktivets bilaga II och har genomförts i svensk rätt genom 9 kap. 27 § AIFM-föreskrifterna. Finansinspektionen föreslår att motsvarande bestämmelser förs in i fondföreskrifterna genom 8 a kap. 25 §.

2.1.14 Övrigt

I ändringsdirektivet har det införts en definition av begreppet ”ledningsorgan”. I prop. 2015/16:170 (s. 37 f.) uttalas att den definitionen inte bör användas i lagstiftningen. I stället bör det vid genomförande av bestämmelser i Ucits-direktivet i vilka begreppet ”ledningsorgan” används det uttryckligen anges om det är styrelsen, eller styrelsen och verkställande direktören, som omfattas av en bestämmelse. Eftersom det anges i artikel 14b.1.c i Ucits-direktivet att de uppgifter som ligger på ledningsorganet endast ska utföras av ledamöter i ledningsorganet som inte har några verkställande uppgifter i fondbolaget, använder Finansinspektionen begreppet ”styrelse” i fondföreskrifterna.

2.2 Informationen i informationsbroschyr och årsberättelse

Enligt den nya lydelsen av artiklarna 69 och 78 i Ucits-direktivet, ska det finnas information om fondbolagets ersättningspolicy och ersättningar i varje värdepappersfonds informationsbroschyr, årsberättelse och faktablad. I prop. 2015/16:170 föreslår regeringen att det ska införas övergripande regler om detta i LVF. Regeringen bedömer att närmare föreskrifter om informationen i informationsbroschyren och årsberättelsen bör meddelas av Finansinspektionen.

Finansinspektionens förslag innebär att 29 kap. 2 § fondföreskrifterna om innehållet i informationsbroschyren kompletteras med ett nytt andra stycke om fondbolagets ersättningspolicy. Avsikten är att på detta sätt genomföra artikel 69.1 tredje stycket i Ucits-direktivet.

Fondbolaget kan välja mellan att

- beskriva sin ersättningspolicy och ersättningskommitténs sammansättning i informationsbroschyren samt där också beskriva hur ersättningar och förmåner beräknas och beslutas, eller
- göra en sammanfattning av sin ersättningspolicy och hänvisa till att resterande information finns på en angiven webbplats och att en kostnadsfri papperskopia kan fås på begäran.

Enligt Ucits-direktivet ska informationsbroschyren innehålla uppgifter om vilka personer som beviljar ersättningar och förmåner. Det är dessa uppgifter som åsyftas när det i förslaget anges att fondbolaget ska beskriva hur ersättningar och förmåner beslutas.

Eftersom 13 kap. 6 och 11 §§ AIFM-föreskrifterna hänvisar till 29 kap. 2 § fondföreskrifterna behöver en ändring göras i AIFM-föreskrifterna. Detta för att inte även specialfonder och andra alternativa investeringsfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige ska omfattas av de nya kraven i fondföreskrifterna när det gäller innehållet i informationsbroschyren. AIFM-direktivet ställer inget motsvarande krav och Finansinspektionen har inte fått något motsvarande bemyndigande för dessa fonder. I AIFM-föreskrifterna föreslår Finansinspektionen därför en följdändring, som innebär att ingen hänvisning görs i AIFM-föreskrifterna till de nya kraven i fondföreskrifterna.

Finansinspektionen föreslår också en komplettering av 29 kap. 5 § fondföreskrifterna om vilka uppgifter som informationsbroschyren ska innehålla om förvaringsinstitutet. På detta sätt genomförs ändringen i bilaga 1, modul A, punkt 2 i Ucits-direktivet. Enligt förslaget ska informationsbroschyren, i fråga om fondbolagets förvaringsinstitut, innehålla uppgifter om eventuell delegering av förvaringsfunktioner och om intressekonflikter som kan uppstå. Av informationsbroschyren ska det också framgå att aktuella uppgifter enligt denna bestämmelse tillhandahålls en investerare på begäran.

När det gäller årsberättelsen ska den även uppfylla de krav som anges i artikel 69.3 andra stycket i Ucits-direktivet. Det rör sig om information om det sammanlagda ersättningsbeloppet för räkenskapsåret, fördelat på fasta och rörliga ersättningar som fondbolaget har utbetalat till sin personal. Även antalet betalningsmottagare, det aggregerade ersättningsbeloppet fördelat på olika kategorier av anställda samt en beskrivning av hur ersättningar och förmåner har beräknats ska framgå. Av årsberättelsen ska det också framgå vilka granskningar som har gjorts av styrelsen och eventuella oegentligheter som har förekommit. Även väsentliga ändringar av ersättningspolicyn ska framgå. Regeringen har föreslagit en ny bestämmelse i LVF som innehåller vissa delar av kraven (4 kap. 18 §). Lagbestämmelsen behandlar uppgifter om det sammanlagda ersättningsbeloppet som personalen har fått samt uppgifter om efterlevnaden och väsentliga ändringar av fondbolagets ersättningspolicy. Enligt Finansinspektionens förslag införs en särskild bestämmelse i 31 kap. fondföreskrifterna som genomför de krav som inte reglerats i lag (48 a §).

2.3 Ikraftträdande

Medlemsstaterna skulle senast den 18 mars 2016 anta och offentliggöra de lagar och författningar som är nödvändiga för att följa de nya reglerna och tillämpa dem från och med detta datum (artikel 2.1 i ändringsdirektivet). I prop. 2015/16:170 föreslår regeringen att lagändringarna ska träda i kraft den 1 november 2016. De delar som rör faktablad och informationsbroschyr ska

emellertid börja tillämpas först den 1 januari 2017. Orsaken är att fondbolagen ska få en viss tid på sig att anpassa faktablad och informationsbroschyrer till de nya kraven. Mot denna bakgrund föreslår Finansinspektionen att de föreslagna ändringarna i fondföreskrifterna samt övriga föreskrifter och allmänna råd ska träda i kraft den 1 november 2016. De nya informationskraven i fråga om informationsbroschyren bör börja tillämpas först den 1 januari 2017.

3 Förslagets konsekvenser

Finansinspektionen redogör nedan för de konsekvenser som de föreslagna föreskrifterna bedöms få för olika aktörer. Avsnittet inleds med en redogörelse för hur samhället och konsumenterna kan komma att påverkas av förslaget. Därefter följer en beskrivning av konsekvenserna för företagen. Slutligen redogörs för konsekvenserna för Finansinspektionen och hur ändringarna kan påverka de avgifter som berörda företag betalar till Finansinspektionen.

Störst konsekvenser får lagförslaget, medan konsekvenserna av de föreslagna ändringarna i fondföreskrifterna är begränsade. Det går inte att helt separera konsekvenserna av regeringens förslag till lagändringar från konsekvenserna av de ändringar i fondföreskrifterna som Finansinspektionen föreslår. De föreslagna ändringarna i fondföreskrifterna är till stor del endast en precisering av de lagregler som regeringen föreslår i prop. 2015/16:170.

Fondbolag som inte har tillstånd för diskretionär portföljförvaltning kommer genom förslaget att omfattas av bindande regler i stället för de rekommendationer som de enligt gällande regelverk ska följa. Konsekvenserna av detta utvecklas nedan. Sammantaget skiljer sig inte de föreslagna reglerna väsentligt från de gällande ersättningsföreskrifterna och allmänna råden. Konsekvenserna är därför begränsade i detta avseende. När det gäller informationen om förvaringsinstitutet skärps kraven, vilket medför att de nya föreskrifterna får större konsekvenser på det området

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Ändringsdirektivets syfte är bland annat att öka investerarskyddet och investerarnas förtroende för fondbolagen. Syftet är också att harmonisera reglerna för ersättningssystem för fondbolag med reglerna för ersättningssystem på andra områden inom finansmarknaden samt minska nationella skillnader.

De föreslagna ändringarna i fondföreskrifterna borde inte ha någon större påverkan på samhället eller konsumenterna eftersom det redan finns regler om ersättningssystem för svenska fondbolag. De nya kraven på information om förvaringsinstitut får större påverkan på konsumenterna och samhället eftersom informationskraven enligt gällande reglering inte är lika omfattande. Ändringarna kan få en viss positiv påverkan för både konsumenterna och samhället eftersom de bidrar till ökat investerarskydd i och med att reglerna om

ersättningssystem ska motverka onödigt risktagande. Detta gäller särskilt för fondbolag utan tillstånd för diskretionär portföljförvaltning som avser finansiella instrument, som nu kommer att omfattas av bindande regler. Ändringarna medför en ökad transparens i fråga om fondbolags interna regler och kan därför leda till ökat förtroende för fondbolagen. En liten risk med de krav som ställs på fondbolagen i och med de nya reglerna är att fondandelsägarna får bära fondbolagens kostnader för att följa kraven genom att förvaltningsavgifterna höjs. Detta är dock svårt att förutse då dessa kostnader sannolikt är marginella.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 *Fondbolag*

Finansinspektionens förslag berör fondbolag med tillstånd enligt LVF. För AIF-förvaltare finns motsvarande regler sedan tidigare, även om de i detalj kan skilja sig något åt. I dagsläget finns cirka 50 fondbolag som alla kommer att beröras av de nya reglerna. Här ingår de 24 fondbolag som har tillstånd för diskretionär portföljförvaltning som avser finansiella instrument och som tidigare har omfattats av tvingande regler i ersättningsföreskrifterna.

I dag finns redan föreskrifter och allmänna råd som i allt väsentligt överensstämmer med de nya reglerna om ersättningssystem i ändringsdirektivet. De allmänna råden är inte bindande men om ett institut inte följer allmänna råd måste det framgå att institutet handlar på något annat sätt som innebär att kraven i bakomliggande bestämmelser uppfylls. Finansinspektionen har inte fått några indikationer på att fondbolagen inte följer de föreskrifter och allmänna råd som finns i dag. Därför bedöms de nya reglerna inte innebära krav på några omfattande förändringar hos fondbolagen. Det kan dock inte uteslutas att det finns fondbolag som kommer att behöva göra mer omfattande uppdateringar av interna dokument för att de inte fullt ut har följt de allmänna råden.

Vad gäller information om förvaringsinstitut kommer fondbolagen att behöva ta in sådan information samt uppdatera sina informationsbroschyrer med dessa uppgifter.

Att det inte längre finns möjlighet för fondbolag att undanta rörlig ersättning under 100 000 kronor från bestämmelserna om uppskjutande, leder till att vissa fondbolag måste se över och omarbeta interna riktlinjer och processer även i detta avseende.

I fondföreskrifterna införs det krav på att en styrelseledamot som bereder vissa styrelsebeslut respektive ersättningskommittén ska ha en viss kompetens och inte ha några verkställande uppgifter i fondbolaget. De föreslagna ändringarna i fondföreskrifterna kan innebära att man behöver se över fondbolagsstyrelsernas sammansättning och kompetens. Ett eventuellt behov av kompetensutveckling i aktuella frågor för styrelsemedlemmar borde kunna

tillgodoses med interna resurser (t.ex. ansvariga för risk eller regelefterlevnad). För de bolag som har uppdragit åt annan att utföra dessa funktioner kan det eventuellt innebära en engångskostnad. Den lär dock vara marginell.

De nya reglerna om ersättningspolicy och ersättning till anställda kommer alltså att innebära att fondbolagen måste se över och uppdatera interna riktlinjer, interna processer och informationsbroschyrer. Då de interna riktlinjerna och processerna i stor utsträckning redan lär uppfylla de krav som nu ställs i de föreslagna ändringarna i fondföreskrifterna, bör konsekvenserna av regleringen bli begränsade. Detta med undantag för de ökade informationskraven om förvaringsinstitutet, där fondbolagen kommer att behöva hämta in och lägga till information i informationsbroschyren

Den ekonomiska och administrativa bördan för fondbolagen till följd av de ändrade fondföreskrifterna bedöms vara marginell. Engångskostnaden per fondbolag för att uppdatera interna riktlinjer, processer och informationsbroschyrer beräknas uppgå till mellan 6 500 kronor (5 timmar x 1 300 kronor) och 13 000 kronor (10 timmar x 1 300 kronor) beroende på fondbolagets storlek och huruvida det redan i dag omfattas av bindande eller icke-bindande regler. Den löpande kostnaden per fondbolag beräknas uppgå till 2 600 kronor per år (2 timmar x 1 300 kronor) för att uppdatera relevanta dokument vid behov.

3.2.2 Förvaringsinstitut

Finansinspektionens förslag berör även förvaringsinstitut. Enligt den föreslagna lydelsen av 29 kap. 5 § fondföreskrifterna ska värdepappersfondens informationsbroschyr innehålla viss information som fondbolaget måste hämta in från förvaringsinstitutet. Informationen är av sådan karaktär att förvaringsinstitutet redan nu bör ha den till hands. Finansinspektionen bedömer att informationskravets påverkan på förvaringsinstitutet är marginell. Engångskostnaden per förvaringsinstitut för att ta fram relevant information till fondbolaget beräknas till 2 600 kronor (2 timmar x 1 300 kronor). Löpande kostnader per förvaringsinstitut för att informera fondbolaget när ändringar sker beräknas till 2 600 kronor per år (2 timmar x 1 300 kronor).

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

Finansinspektionen bedömer att de nya reglerna i fondföreskrifterna inte får några betydande konsekvenser för Finansinspektionen. I och med att fler fondbolag nu omfattas av bindande regler kan det ta tid för Finansinspektionen att granska riktlinjerna för ersättningsregler i auktorisationsärenden. Det rör sig om ett fåtal sådana ärenden per år, varför påverkan på Finansinspektionen bedöms vara marginell.

Finansinspektionen kommer också att behöva informera om de ändrade föreskrifterna på Finansinspektionens webbplats, www.fi.se, och vid frågor från branschen. Tidsåtgången bedöms vara begränsad även för detta.